

LIMBO

En sort komedie om kvinder på kanten af livet

Medvirkende:

Viktorina: **Lotte Andersen**
Betty: **Paprika Steen**
Kim: **Sonja Richter**
Lulu: **Ditte Gråbøl**
Mille: **Annie Birgit Garde**
Hanna: **Birgitte Simonsen**
Karsten: **Kristian Halken**

HUSK Hvis du er under 25 år, kan du komme i teatret for kun **60 kr. pr. billet**. I skal blot være 4 personer, der køber samlet. Reumert Ung-billetter bestilles på **tlf. 33 21 14 90**.

Instruktion: **Peter Langdal**
Scenografi: **Karin Betz**
Lysdesign: **Torben Lendorph Christensen**
Manuskript: **Margareta Garpe**
Bearbejdelse: **Peter Langdal**
Oversættelse: **Jesper Kjær**

LIMBO er en rørende, sort komedie om at sidde fast – i livet og i følelsen af, at man ikke er herre over sit eget liv. Det handler om misbrug og afhængighed – men også om, hvor fortvivlende svært det er at nå fra erkendelse til handling.

I LIMBO er fem kvinder samlet på en ø til en sidste chance. Alle har de levet på grænsen til helvede – og alle er de nu tvunget i land for at se sig selv og deres liv i øjnene. Kufferterne er fulde af flasker, piller og store ridser på sjælen, og som dagene skrider frem, falder livsløgnene fra hinanden i store stykker, mens vi griner og græder os tilbage til livet sammen med dem.

LIMBO skildrer vidt forskellige skæbner, deres inderste hemmeligheder og drømme og ikke mindst den hårfine balance mellem løgne og knivskarpt klarsyn.

Gud er ingen Coca-Cola automat
Margareta Garpe

Betty Nansen Teatret

www.bettynansen.dk * Frederiksberg Allé 57 * 1820 Frederiksberg C

13. dec. 2004 – 5. febr. 2005

man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17 * Billetter: 33 21 14 90 (man.-fre. kl. 14-18, lør. kl. 14-16)

BilletNet: 70 15 65 65 * **www.billetnet.dk**

Studiematerialet er blevet til i forbindelse med Betty Nansen Teatrets forestilling LIMBO.

Redaktion: Mette Wolf Iversen * Layout: Frk. Madsen

Førord

LIMBO er en sørgmunter fortælling om at være kommet derud, hvor der ingen vej er tilbage – og hvor vejen frem er uendeligt svær at få øje på. I dette studiemateriale dykker vi ned i forestillingens tematikker. Vi kommer ikke med svar, men håber til gengæld, at vi kan forme et afsæt, som du vil kunne bruge til videre diskussion med dine elever og studerende.

250.000 voksne danskere drikker så meget, at de har brug for behandling. I 2003 regnede man med, at der var omkring 25.500 stofmisbrugere i Danmark. Et tal, der var steget med 5000 på bare to år. Hvad kan sådanne tal fortælle os? Hvad er afhængighed – og hvor går grænsen mellem sund og usund afhængighed?

Det samme menneske drikker igen er et af mottoerne i Anonyme Alkoholikere. For at komme ud af sit misbrug skal man med andre ord ikke blot forandre

rammerne for ens liv – man skal forandre sig selv. Men hvor frie er vi egentlig til selv at vælge vores liv og bestemme rammerne for det?

Hver eneste dag udsættes vi for tusinder af valg. Ting, der før „bare var sådan“, er nu gjort til én ud af mange muligheder. Er det derfor, nogle af os bukker under og flygter fra virkeligheden og ind i f.eks. et misbrug? Vi har valgt at bringe to artikler, der på hver sin måde diskuterer det moderne menneskes dilemma. De mange valg.

Vi håber, du får glæde af studiematerialet. Husk på, at vi så vidt det overhovedet er muligt, gerne afholder før-forestillingen introduktioner for dig og dine studerende. Ring til dramaturg Mette Wolf Iversen på tlf. 33 21 07 55 og hør nærmere.

God fornøjelse!

Betty Nansen Teatret

FOTO: ANN-SOFI ROSENKVIST

Margareta Garpe

Margareta Garpe er journalisten, der blev dramatiker – og det endda en af Sveriges førende.

I slutningen af 1960'erne arbejdede hun som reporter på Aftonbladet, men begyndte efter nogle år at skrive dramatik. Sammen med landsmanden, forfatterinden Suzanne Osten skrev hun bl.a. den slagkraftige „Jøsses piger – befrielsen er nær“, som blev en kult-forestilling for 1970'ernes unge kvinder.

Udover at skrive for teatret har Margareta Garpe også en lang række oversættelser og bearbejdelser af klassiske dramaer bag sig, bl.a. Henrik Ibsens Gengangere og Hedda Gabler, som hun også med stor succes har iscenesat for svensk tv.

Hendes nyeste drama LIMBO havde premiere på Stockholms Stadsteater i febr. 2003 og var bl.a. nomineret til Nordisk Dramatikerpris i 2004.

Garpe udviklede efter en lang sygdomsperiode med tuberkulose et blandingsmisbrug. Hun udtaler selv, at LIMBO ikke er selvbiografisk, men er skrevet på baggrund af hendes oplevelser på et behandlingshjem i Skåne, hvor hun langt om længe slap ud af afhængigheden, og som hun selv siger „oplevede et personligt mirakel“.

Karl Otto vågnede ved, at man borede en syl op gennem næseborene på ham.

Op i hjernen. Han skreg og så samtidig et blodrødt glimt for øjnene. Sofaen under ham var pjaskvåd, og da det røde lys forsvandt, så han to aber, som var i gang med at spise hans tær.

Han trak fødderne til sig og skreg

igen, og aberne forsvandt. Han kom op på den ene albue og så ud i rummet, som solen oplyste ubarmhertigt. Hvis dette er tømmermænd, tænkte han, så har jeg aldrig prøvet at have tømmermænd før. Han var overbevist om, at det her var den sidste svære passage før døden. Sofaen var våd af hans sved, men det var ikke kun sved. Han havde også pissert i de bukser, som han ikke havde taget af. Gylden stod åben og en tåget erindring om et mislykket blowjob dukkede op et sted bag hovedpinen. Hvor var pigen, han havde været sammen med, og havde han overhovedet været sammen med nogen?

Hun var der ikke. Han kom på højkant og støttede sig til en ginflasker, som væltede, mens han sank tilbage i sofaen. Lunken, farveløs gin løb ud over bordkanten, og han fangede dråberne i sin hule hånd og drak begærligt. Konsistensen var sur og fedtet. Han fik et cigaretskod i munden og kastede op i smertefulde stød, som klippede hans åndedræt over og krampede hans mave sammen.

Det her må mor ikke se, tænkte han, da han stod i badeværelset og tømte et glas panodiler ud i et tandkrus. Han holdt kruset ind under den varme hane og forsøgte at drikke indholdet. Det har hun ikke fortjent, og det har jeg heller ikke. I spejlet tonede et modbydeligt fjæs frem. Selvportræt som olding. Øjnene var små og blodskudte, og hovedpinen var på vej ud gennem panden. Han kunne se små fødder stemme sig vej ud gennem panderynkerne. Om lidt ville små drukmænd kravle ud af hans rådne hjerner og begynde at skrælle huden af hans kranium. En motorsav arbejdede i hans brystkasse og var ved at save hans ribben over indefra. Han havde blodsmag i munden. Han stank som en død svinekrop.

Han måtte have noget at drikke. Panodilerne skvulpede rundt i munden på ham. Han spyttede dem ud i tandkruset og vaklede ind i stuen. De kunne da ikke have druk-

ket det hele. Han fandt en uåbnet flaske brændevin, lukkede den op og hældte sprutten ned i tandkruset, ned i

den hvidlige masse af piller og lunkent vand. Han drak halvdelen og kastede det op med det samme, men den sidste halvdel gled ned. Nu er der hul igennem. Vi skal have en påfyldning til, tænkte han og tømte den i et drag.

Hans eneste ønske var at sove igen, men erfaringen fra tidligere oplevelser gjorde den tanke urealistisk. Nu skulle han betale regningen. Der var ingen vej udenom, men han kunne ikke huske, at han nogensinde havde følt sig så elendig.

DELIRIUM TREMENS eller **DRANKERGALS KAB:**

En akut forvirret sindstilstand, der kan ramme alkoholikere. Tilstanden indtræder flere dage efter, at alkoholindtaget er stoppet og er bl.a. karakteriseret ved at personen bliver aggressiv, har søvnforstyrrelser, oplever visuelle hallucinationer, ryster, har kvalme, hurtig puls, højt blodtryk og nogen gange også kramper. Hvis tilstanden ikke behandles er der 70-80 % dødelighed.

Uddrag fra Ole Michelsens bog „Den dansende Dæmon – beretning fra en ædru alkoholiker“, Lindhardt & Ringhof, 2003

DELIRIUM TREMENS - også en belgisk øl med lys farve og en frugttagtig smag. 0,33 ltr., 9 %

VIDSTE DU AT... ca. 250.000 voksne danskere drikker så meget, at de har brug for behandling, og mere end dobbelt så mange drikker mere end de genstandsgrænser, sundhedsstyrelsen anbefaler. (14 genstande pr. uge for kvinder og 21 genstande for mænd)

VIDSTE DU AT... der dør omkring 1.200 personer om året med en alkoholrelateret sygdom.

VIDSTE DU AT... undersøgelser viser, at risikoen for at udvikle et alkoholmisbrug er 4 gange så højt, hvis man starter med at drikke i 12-års alderen, frem for hvis man venter, til man er omkring 18 år.

VIDSTE DU AT... hver dag er der i gennemsnit 2-3 personer, som begår selvmord i Danmark.

VIDSTE DU AT... hver dansker over 14 år i gennemsnit drikker 12 liter ren alkohol om året. Det svarer til 1000 genstande eller 33 kasser øl pr. person.

VIDSTE DU AT... de fleste selvmord bliver begået i april.

VIDSTE DU AT... ifølge tal fra 2003 regner man med, at der er ca. 25.500 stofmisbrugere, heraf ca. 6000 hashmisbrugere, i Danmark. Antallet af misbrugere er steget med omkring 5000 siden 2001.

VIDSTE DU AT... i 1999 var der ca. 60.000 danske børn og unge (0-18 år) med en far eller mor, der var indlagt med en alkoholrelateret diagnose.

VIDSTE DU AT... mandag er den dag, hvor der bliver begået flest selvmord.

VIDSTE DU AT... næsten halvdelen af danskerne mener, at børn og unge mindst skal være 18 år, før de må købe alkohol i butikker eller drikke alkohol én eller flere gange om ugen.

VIDSTE DU AT... der i 2003 var 2.830 børn og unge på antidepressiv medicin. I 1997 var der kun 654 børn og unge, som blev behandlet med antidepressiver.

VIDSTE DU AT... 56 procent af drengene og 41 procent af pigerne i 9. klasse har drukket alkohol mere end 40 gange.

VIDSTE DU AT... hver femte mellem 16-20 år, som prøver stoffer, kommer ud i et regelmæssigt forbrug.

VIDSTE DU AT... gennemsnitsalderen for en, der dør af sit stofmisbrug, er 36 år.

VALGET ER DIT!

Af Eva Holmegaard Larsen

Valget er dit. Det er på den ene side det mest forjættende og mest forfærdelige udsagn. Måske også det mest løgnagtige. Forjættende, fordi det lover, at vi frit kan følge og forfølge vores drømme og længsler. Forfærdeligt, for når valget er mit, så er ansvaret det også. Løgnagtigt, for hvor frie er vores valg, når det kommer til stykket?

Vi opdrages til frihed. Der er ingen bånd, der binder mig. Det var der tidligere, og sådan skal det i hvert fald ikke være mere. Tidligere hed båndene køn og klasse, slægt og familie. Man fødtes ind i givne forhold. Man var fra begyndelsen udstyret med en rolle i samfundet, som ikke var et valg, men en skæbne eller et kald. Man var en del af et givet fællesskab, som man var forpligtet på og som bestemte ens muligheder: landsbyens fællesskab, familiens, samfundsklassens. Hvem er jeg? Jeg er barn af den slægt, søn af den far, fæstebonde til en herremand, hustru til en mand.

Vi har kappet båndene til de givne fællesskaber og til de fastlagte roller. På godt og ondt. For vel er det en lykke, at mennesket har rejst sig som selvstændigt individ med ret til selv at definere sin tilværelse og gå efter sine drømme, uanset om man er mand eller kvinde, og uanset hvilken slægt eller samfundsklasse, man er født ind i. Men det sætter os i den situation, at vi selv skal skabe os en identitet, give os selv en historie og finde meningen med livet. Spørgsmålet er om det lykkes.

Hvem er jeg? Jeg er de valg, jeg træffer og de fællesskaber, jeg vælger at være en del af – indtil jeg vælger nogle andre. Det er det, der er problemet. Der er ikke noget, der binder mig til det ene frem for det andet. Jeg kan frit vælge frem og tilbage. Det eneste, der forpligter mig, er min lyst.

Men er det ikke også en binding? Endda en af de mere ufrie af slagsen.

Vi har et ideal om frihed, som gør os rodløse og rastløse. Fordi målet er den undefinerbare lykke, der hele tiden glider os af i hænde, og som tvinger os til at dømme vores valg forfejlede. For når valget er mit, er ansvaret det også. Og skylden. Det er mit liv. Men tænk, om jeg har forspildt det? Muligheder er der nok af, men tænk, om jeg en dag

står og har fortabt dem alle!

Og så søger vi videre, kapper båndene og prøver noget andet. Indtil det også viser sig ikke at give os det, vi leder efter - hvad det så end er, vi leder efter. Ved vi det selv?

De bånd og begrænsninger, der blev smidt overbord, da individet løsrev sig fra slægt, familie og medfødte, fast definerede muligheder - dem finder det moderne menneske i jagten på lykken. Men idealet om lykken er også en begrænsning. Den er måske endda vor tids største hindring for – ja, for lykken. For måske findes lykken ikke på den måde, vi forestiller os. Vi søger lykken i friheden til at vælge til og fra og i friheden til at følge vores lyst. Men måske er lykken først og fremmest at være bundet til noget og forpligtet på noget.

For hvad vil det egentlig sige at være fri? Er det ikke dybest set en glæde over, at der er noget, vi skal, og som vi har bundet os til. At gå på arbejde, f.eks., det synes vi sommetider er frygteligt træls og en klods om benet. Samtidig vil de færreste af os undvære det. Den arbejdsløse føler sig ikke specielt fri. Børn er også noget, der binder os radikalt på hænder og fødder og på hjerte

og følelser. Alligevel er det det bedste, vi ved. Og vi ville under ingen omstændigheder vælge den binding fra.

Frihed er ikke frihed, hvis det kun betyder, at man er fri til at vælge til og fra og nyt hele tiden. I mulighedernes rige er der ikke noget, der bliver til noget. Man fanges i grænseløsheden, og alt bliver til intet. På den måde kan man være afgørende og katastrofalt bundet af friheden. Friheden kan være et frygteligt fængsel, mens bundetheden kan være frisættende.

Fri bliver vi, når vi vælger os en binding og stiller os til rådighed for den opgave, der ligger deri. Parforhold og familie, venner, samfund og arbejde og pligter, ansvar for sociale fællesskaber på godt og ondt, i medgang og modgang – det er rammer omkring vores tilværelse, der begrænser vores frie udfoldelse. Men det betyder ikke nødvendigvis, at vi er ufrie. Tværtimod er det måske netop her, indenfor den bundne opgave, at vi bliver fri til at realisere os selv.

Limbo dækker over en usikker eller uafklaret tilstand som skyldes, at man befinder sig i en overgangsfase. I katolsk betydning er det et område af dødsriget på grænsen til helvede, som er et opholdssted for dem, der uden egen skyld er lukket ude af himmeriget, fx udøbte børn.

At vælge frem og tilbage giver os ingen identitet. Hvorimod de afgørende valg, som vi står ved, de binder os til livet og rodfæster os i virkeligheden. Søren Kierkegaard talte om at vælge „sig selv“. Det vil sige: vælge sig som den, man er - i al sin afhængighed af de ting, der bestemmer vores liv. Først dér bliver man et frit menneske, et selvstændigt individ. Et menneske, der frit har valgt at være sit eget, bundne jeg. Og som har taget sit liv på sig, som det hedder.

Vi tror på rigtigheden af, at vi fødes lige og frie. Men det gør vi ikke. Vi er stadig dybt afhængige af det sted, vi vokser op, og de økonomiske og sociale forhold, vi lever i. Der er nogen, der har flere muligheder end andre. Der er nogen, der kan mere, end andre. Der er nogen, der har

evner, andre ikke har. Vi fødes ikke lige, men faktisk meget ulige og med meget ulige vilkår og valgmuligheder.

Det gør ikke livet lettere, når nu idealet er at kunne gøre, hvad man vil og vælge, som man lyster. Og det gør ikke frustrationen over den manglende lykke mindre. Valget er dit, siger man. Vel er det ej!

Det er dét limbo, det moderne menneske er sat i. En tilstand af splittelse mellem idealet om frihed og erfaringen af, at mulighederne trods alt er begrænset. Og ikke mindst en tilstand af, at drømmen om lykke aldrig falder sammen med virkeligheden, uanset hvor mange valg og omvalg, vi end foretager os.

Eva Holmegaard Larsen er sognepræst i Nødebo

DISKUTER ARTIKLENS DEFINITION AF FRIHED OG LYKKE?

HVAD MENER FORFATTEREN MED,
AT MAN 'SKAL VÆLGE
SIG SELV' I AL SIN AFHÆNGIGHED?

HVAD ER FRIHED FOR DIG?

**jeg har været på angsten længere end tulipanen vist står mod til,
jeg har elsket flere glansbilleder end de fleste vil kunne forstå
i sorg og forvirring jeg har set rummene falde ned som krystallis,
jeg har været på spritten længe inden at digtet og kærligheden
blev en mulighed og set en mor der skiftede karakter mens hun græd,
jeg har set dem døende tømme sig mens de kaldte fortvivlet på en
far der ikke fandtes jeg har set pulsen helt åben tidligt en morgen,
og jeg vil ikke ud af det jeg vil ikke dæmpes jeg vil sgu se de
piger når de overlader mig til deres kønsåbning og ber mig om at stække,
jeg vil sgu nuancere jeg vil udstråle vrangen jeg vil gøre alle
smukke og alle skal komme til at se at blomsten skyder fra selve livet,
ingen skal nægte mig min umådelighed jeg hører til i en kunstpause,
jeg hører til i et tomrum inden verden jeg hører til af en verden,**

Fra F.P. Jacobs digt „jeg har været på spritten“

GRIB FREMLIDEN?

Hvordan finder jeg mig selv i en tid med tusinder og tusinder af valg?

I fremtiden! svarer to fremtidsforskere og giver deres bud på,
hvordan vi skaber os en identitet i en tid med uanede muligheder.

Af Kirstine Zinck Pedersen og Gitte Larsen

Vi har som mennesker brug for mening og kontinuitet i vores liv. Denne mening kommer i høj grad fra de fortællinger, vi bærer med os eller selv skaber. Fortællingen er vores forenkede verdensbillede, som hjælper os med at holde styr på begivenheder, oplevelser, personer og informationer, og alle de valg og beslutninger, vi træffer.

De store fortællingers død

De store fortællingers død - fx fortællinger om nationen, fremskridtet, den objektive videnskab, politiske ideologier, fornuften og religionen - medfører usikkerhed og uvisshed, fordi vores identitet ikke længere er fastsat på forhånd. Pludselig må vi selv hver især etablere et meningsfuldt verdensbillede. Vi kan ikke længere læne vores individuelle fortællinger op ad fælles accepterede verdensfortolkninger, men må i stedet skabe mening og kontinuitet i livet ved selv at vælge vores egne 'små fortællinger', som jo selvsagt kun er delperspektiver eller delsandheder. I dag står vi alle overfor et uendeligt mulighedsrum, hvor vi har frihed til at vælge fortællinger og identifikationer fra og til, som vi vil.

Med andre ord: Vi er frie. Vi former selv vores liv. Vi kan vælge. Vi SKAL vælge. Valgmulighederne bliver ikke mindre i fremtiden, og vi vil konstant skulle prioritere og endda prioritere blandt vores prioriteringer. Hjernen sættes på overarbejde, og man fristes til at spørge sig selv, om friheden egentlig er reel. Om de mange valg ikke bare er en ny form for binding. En binding til det evige valg? Eller er det måske bare de færreste af os, der har en veludvik-

let evne til at se valg som muligheder, forandring som ønskelig og fremtiden som vejen frem?

De fremtidsorienterede

Men de mennesker findes, og ved Institutet for Fremtidsforskning kalder vi dem fremtidsorienterede. Vores undersøgelse fra 2004 viser, at 15 procent af befolkningen er fremtidsorienterede. De mener, fremtiden er fuld af nye muligheder, og at den med garanti bliver bedre end nutiden. Forandringer er en nødvendighed, og de skaber dem ofte selv. De føler sig i stand til at påvirke fremtiden og er iværksættere med visioner og handlekraft. De er dynamiske og reflektive.

De fortidsorienterede

Andre opfatter fremtiden som en trussel. De er kritiske over for fremtiden, fordi de mener, grundlæggende værdier går tabt. De tror, de ved, hvordan fremtiden bliver, og de er overbevist om, at den bliver dårligere end nutiden. De er villige til at forandre nogle ting, hvis det gør, at centrale værdier kan fastholdes, men de føler ikke selv, de har muligheder for at påvirke forandringerne og fremtiden. Det er dem, vi kalder fortidsorienterede, og de udgør 20 procent af befolkningen. Forandringer opleves grundlæggende som et onde, og vished og tryghed er det vigtigste for dem. De ønsker mere af det, som var.

De nutidsorienterede

Andre igen forholder sig mere passivt til fremtiden. Nye

produkter og andre forandringer tager de til sig, hvis de kan se, at der er en fordel ved at gøre det. De tilpasser sig som regel med tiden, men deres største ønske er mere af det samme. Forandringer er hverken et onde eller en nødvendighed, men nærmere et vilkår, som man forsøger at leve med på bedste bud. Det er de nutidsorienterede, som udgør 65 procent af danskerne, og de tror, at fremtiden vil ligne nutiden. Stabilitet er meget afgørende for dem.

Mennesker møder og fortolker forandringer forskelligt, og det har stor betydning for, hvordan man handler i forskellige situationer – uanset, hvad det drejer sig om. De tre tidssyn giver et godt indblik i, hvordan vi hver især tænker og reagerer i forhold til de forandringer og valg, vi møder i vores arbejdsliv og hverdag i øvrigt. De eksisterer alle steder: blandt kvinder og mænd, unge og ældre, ikke-uddannede og veluddannede, i byerne og på landet og i alle brancher. Også det enkelte menneske vil kunne genkende elementer af alle tre måder at forholde sig til forandringer og fremtid på – afhængig af situationen og emnet.

Det fremtidsorienterede samfund

„Tiden flyver af sted“, „vi har ikke tid nok“ og „tidspresset er større end aldrig før“. De fleste vil nok ikke genkende til følelsen af, at tiden går hurtigere og hurtigere. Et minut er jo stadig et minut, et døgn 24 timer osv., men vores oplevelse af tiden er en anden i dag, fordi vi oplever flere forandringer på kortere tid. Vi skifter oftere job, partner, bopæl, PC og bil, og vi gør flere ting på mindre tid. Meget tyder på, at vi spiser hurtigere, sover mindre, arbejder mere og reducerer pauser. I 2002 arbejdede danskerne i gennemsnit en halv time mere om dagen end i 1987, og vi brugte en halv time mere på husarbejde. Det gav tilsammen en time mindre fri tid og er tegn på, at hverdagslivets tempo også accelererer.

Fænomenet kan forklares på denne måde: Hvis fortiden er det, som ikke længere er gældende, og fremtiden er det, som endnu ikke er, så er nutiden det stabile tidsrum, hvor man kan stole på sine erfaringer, og hvor man kan have pålidelige forventninger til fremtiden. Forandringshastigheden gør, at det nutidsrum indskrænkes og bliver

kortere. Nu 'et – den tid, man kender og sætter sin lid til – udskiftes altså hurtigere og hurtigere.

Der er fremtid i fremtiden

Der er ingen tvivl om, at vi i takt med, at kompleksiteten og forandringshastigheden stiger, har mere og mere brug for at være fremtidsorienterede. Den franske filosof Levinas beskriver, hvordan vi kan skabe en identitet i et hyperkomplekst samfund, hvor fremtiden altid er forskellig fra nutiden. Han mener, at det største problem i den sammenhæng er vores frygt for det ukendte og 'det andet'.

I det komplekse samfund kan vi faktisk kun eksistere i forhold til netop det ukendte og 'det andet', og i stedet for at lade os skræmme af det, må vi forsøge at identificere os selv i kraft af det. Nutid og fortid repræsenterer 'det samme' og dermed ønsket om, at alting skal være, som det var og er – et ønske, som ikke er muligt at opfylde i et samfund som vores.

Vi udsættes dagligt for små og store forandringer, og da vi fx fik Internettet, e-mailen og mobiltelefonen for mindre end 15 år siden, var der ingen, der forestillede sig, hvilken fantastisk rolle, kommunikationsteknologien ville komme til at spille i langt de fleste menneskers arbejdsliv og hverdag. Nu kunne vi ikke forestille os, at det ikke var der – dét at være mobil og online er en vigtig del af vores moderne tilværelse, om end mange i dag også ønsker at gå „OFF“ og leve det mere simple liv. Men det er et eksempel på, hvordan man kan identificere sig selv – igen – i kraft af en teknologisk udvikling. Et andet eksempel er fx, når man får børn. Så skal det meste af ens tilværelse defineres forfra igen. Hvad er frihed, glæde, kærlighed, usikkerhed og angst nu?

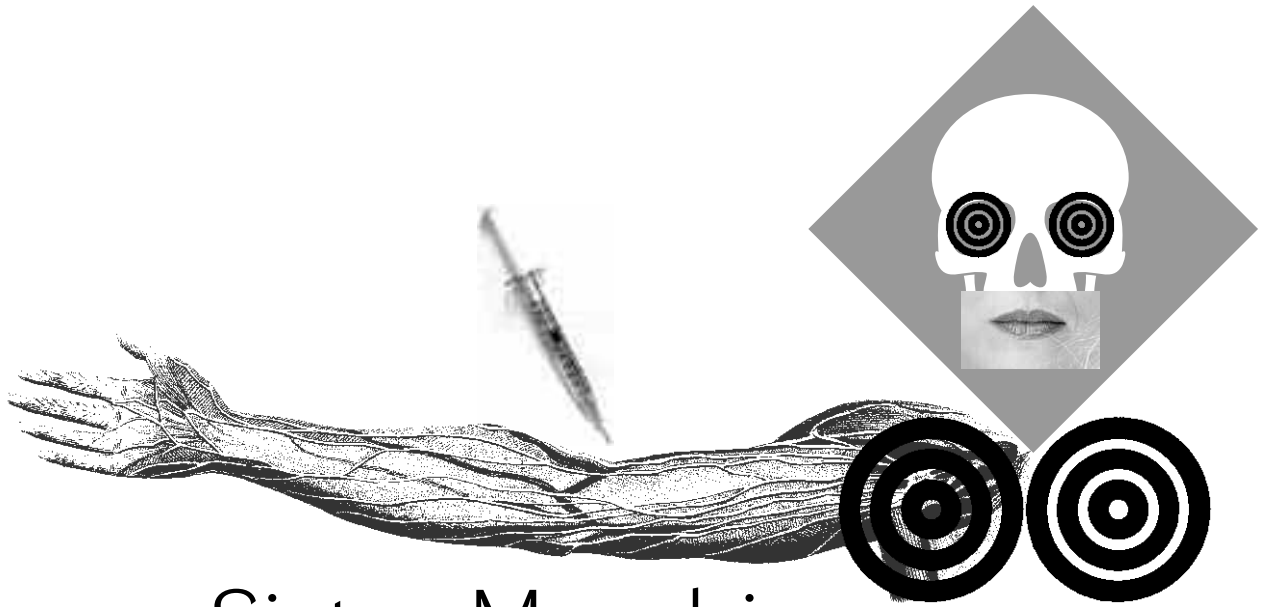
Vi skal altså orientere os mod fremtiden og 'det andet', og kun derigennem kan vi skabe en holdbar identitet samtidig med, at vi udnytter de muligheder og griber de chancer, som udviklingen og vores samfund tilbyder.

Kirstine Zinck Pedersen er projektmedarbejder og Gitte Larsen er redaktør af Fremtidsorientering, begge ved Institut for Fremtidforskning. www.iff.dk

Diskuter de tre typer, som artiklen opstiller:

DE FREMTIDSORIENTEREDENE,
DE FORTIDSORIENTEREDENE
OG DE NUTIDSORIENTEREDENE!

Hvad mener forfatterne med,
AT VI SKAL „ORIENTERE OS MOD FREMTIDEN
FOR AT KUNNE SKABE EN HOLDBAR IDENTITET?“

Sister Morphine

by The Rolling Stones (M. Jagger/K. Richards/M. Faithfull)

Here I lie in my hospital bed
Tell me, Sister Morphine, when are you coming round again?
Oh, I don't think I can wait that long
Oh, you see that I'm not that strong

The scream of the ambulance is sounding in my ears
Tell me, Sister Morphine, how long have I been lying here?
What am I doing in this place?
Why does the doctor have no face?

Oh, I can't crawl across the floor
Ah, can't you see, Sister Morphine, I'm trying to score

Well it just goes to show
Things are not what they seem
Please, Sister Morphine, turn my nightmares into dreams
Oh, can't you see I'm fading fast?
And that this shot will be my last

Sweet Cousin Cocaine, lay your cool cool hand on my head
Ah, come on, Sister Morphine, you better make up my bed
'Cause you know and I know in the morning I'll be dead
Yeah, and you can sit around, yeah and you can watch all the
Clean white sheets stained red.

HVAD ER

AFHÆNGIGHED?

Misbrug og afhængighed opfatter du måske som noget, der hænger sammen med alkohol, stoffer, piller, spil og tobak.

Men selv om du ikke hører til i en af de kategorier, har du måske alligevel et misbrug kørende.

Kan du nikke gjenkendende til en af kategorierne herpå siden – og er din afhængighed af alvorlig karakter?

Måske kan du ligefrem føje nye kategorier til?

- SMSoman:** Kan du sagtens føre en samtale, mens du lige sender en sms under bordet? Er du dødtæt af, at andre beder dig om at slukke din mobil, så du er nødt til at gå på toilettet og tjekke beskeder? Slukker du ikke din mobil om natten? Så er du måske SMSoman.
- Shopaholic:** Får du åndenød, svedeture og nervøse trækninger ved tanken om, at du ikke kan nå ud at shoppe. Bliver du generelt i bedre humør af bare at have købt noget? Og læser du konsekvent ikke dine kontoutdøg? Så er du måske shopaholic.
- Internetoman:** Er du en af dem, der siger „gamle dage“ om tiden før Internettet? Må du dagligt lige tjekke kontaktsteder, chat, aktiesider, forums, nyhedsgrupper, online eller offline spil – og tænder du hellere computeren for at finde et telefonnummer på Kraks, i stedet for at tage telefonbogen? Så er du måske Internetoman.
- Sports-addicted:** Kan du ikke leve uden de nyeste fodboldresultater. Er din startside på computeren onside.dk – og kanal 1 på dit tv indstillet på Eurosport? Så er du måske Sports-addicted.
- Fjernsyns-narkoman:** Kan du nemt som ingenting svare på, hvad siderne 102 og 300 er på Tekst TV? Kan du tv-programmet udenad – og er du på fornavn med de medvirkende i Robinson, Huset og Big Brother? Så er du måske fjernsynsnarkoman.
- Kalenderoman:** Hænger dit liv kun sammen, hvis du får skrevet ALT ned i din Mayland-kalender. Føler du dig sat ud af spillet, hvis du har glemt din kalender derhjemme. Er du typen, der kan bruge dage på at finde den helt rigtige kalender, fordi du er overbevist om, at det fører til et bedre liv? Så er du måske kalenderoman.
- M/K-afhængig:** Er du en af dem, der inderst inde ønsker at begrænse dit tidsforbrug på at finde en partner. Er din aften ødelagt, hvis der ikke mindst er tre singler til festen – eller hvis du ved en fejl bliver inviteret med på bøsse-bar, selv om du er nok så straight? Kan du profilerne udenad på dating.dk – og genkender du ligefrem nogle af dem på gaden? Så er du måske M/K-afhængig.
- Kick-hunter:** Mærker du først livet, når du hænger i en elastik 20 meter over jorden eller står på en bjergtop i Himalaya i 40 graders kulde? Mener du, at livet først leves rigtig „on the edge“. Så er du måske en kick-hunter!
- Workaholic:** Er du fuld af energi og humør på arbejdet, men sur og ideforladt, så snart du kommer hjem? Arbejder du snildt 45-50 timer og så synes du endda, du har haft en kort uge? Og synes du, at hjemmearbejdspladser og flextid er Guds gave til menneskene? Så er du måske workaholic!